

Oslo kommune
Oslo kommunes klagenemnd

Saker til behandling i Oslo kommunes klagenemnds møte

tirsdag 17. september 2019 kl. 16.30.

Møtet holdes i VIK-rommet - 11. etasje, østre tårn.

Kart III

[Sak 483](#) 19/01454-8 Klage på avslag om politisk markering - Stopp islamiseringen av Norge på Tøyen torg (201905830)

1

Sakene er lagt ut til gjennomsyn på www.oslo.kommune.no

Sak 483 Klage på avslag om politisk markering - Stopp islamiseringen av Norge på Tøyen torg (201905830)

Saken gjelder:

Klagenemndas faglige sekretariat, dvs. Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid, har i brev av 09.09.2019 avgitt slik innstilling til klagenemnda:

Det vises til vedlagte klagesak fra Bydel Gamle Oslo (BGO) datert 28. august d.å. innkommet Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid (EHA) den 2. september d.s. i klagesak som gjelder avslag på søknad om tillatelse til å ha en politisk markering på kommunal grunn. Som faglig sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd, har EHA gjennomgått saken, og kommet til at bydelens vedtak er ugyldig.

Vilkår for klagebehandlingen

Det må først vurderes om avgjørelse om å avslå søknad om tillatelse til å ha stand på kommunal grunn er et enkeltvedtak som kan påklages. Avgjørelse om å gi standtillatelse gir en plikt eller rettighet, og retter seg mot et privat rettssubjekt. Oslo kommune er grunneier av Tøyen Torg. Det kan problematiseres hvorvidt kommunen ved utleie av plass på torget gjør det i kraft av sin eiendomsrett og private autonomi knyttet til denne, eller om det utøves offentlig myndighet. Bydelens opprinnelige beslutning om tillatelse var ikke utformet som et vedtak, og ble i dokumentet omtalt som en «kontrakt». Idet bydelen omgjorde sin beslutning, benevnte de imidlertid trekkingen av tillatelsen som et enkeltvedtak med klageadgang til klagenemnda. Faglig sekretariat for klagenemnda mener det knytter seg tvil til hvorvidt tilbakekallingsvedtaket er å anse som et enkeltvedtak, men legger i denne saken avgjørende vekt på at bydelen overfor den private part har uttalt at det er et enkeltvedtak med klageadgang.

Oslo kommunes klagenemnd er rett klageinstans på bydelens administrative vedtak, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 28, andre avsnitt. Klagen er videre fremlagt i henhold til vilkårene i fvl. § 32, og klagefristen i fvl. § 29, første avsnitt, første punktum er overholdt. Klagesaken oversendes dermed til behandling i klagenemnda.

I reglementet for bydelene pkt. 3-2, merknad nr. 13 i fellesskriv hjemles bydelenes adgang til å forvalte, herunder leie ut, lokaler og nærmiljøanlegg.

Stopp islamiseringen av Norge (SIAN) har søkt om tillatelse til å ha markering på Tøyen Torg 28. september 2019. Den 29. april innvilget BGO standtillatelse til SIAN på Tøyen Torg 28. september kl. 1230-1530.

Deretter, den 7. juli, fattet bydelsutvalget (BU) følgende vedtak:

«SIAN og andre som sprer hets og hatefulle ytringer, som omtalt i rasismeparagrafen, får ikke tillatelse til å stå på stand i offentlige rom som bydelen forvalter utleie av.»

Den 16. juli klager SIAN på avslaget i BU. SIAN fremholder at det juridiske grunnlaget for saken ikke er komplisert. De viser til Grl. § 101, om adgangen til å holde fredelige forsamlinger og demonstrasjoner. Videre henviser de til Grl. § 100, tredje ledd om beskyttelse av politiske

ytringer, fjerde ledd om forbud mot forhåndssensur og sjette ledd som pålegger kommunen å legge til rette for gjennomføring av politisk virksomhet. Atter videre henvises det til Grl. § 98 som forbyr forskjellsbehandling. Hertil fremholdes at kommunen tidligere har tillatt politiske folkemøter på Tøyen Torg. Endelig anføres det at konvensjoner inntatt i norsk lov som følge av menneskerettsloven beskytter SIANs virksomhet.

SIAN mener at kommunen med sin nekt av utleie av offentlig lokale, bryter med lov og Grunnlov. De anser håndteringen av saken å være i strid med demokratiet og anmoder om bystyrets behandling av klagesaken.

På bakgrunn av nevnte vedtak i BU trakk BGO sin opprinnelige tillatelse til SIAN den 19. august. Bydelen redegjør for at tilbakekallelsen av tillatelsen er å anse som et enkeltvedtak som kan påklages til klagenemnda.

Den 4. september behandlet bystyret sak 270/19 om SIAN på Tøyen Torg, og fattet følgende vedtak:

«Bystyret har forståelse for Bydelsutvalget i Gamle Oslo sin uttalelse i saken om at Tøyen Torg ikke er et egnet sted for å avholde arrangementer slik SIAN har søkt om og oppfordrer derfor Bydel Gamle Oslo til å benytte seg av handlingsrommet redegjort for i kommuneadvokatens notat.

Bystyret stadfester at Oslo skal være en rasismefri sone hvor mennesker av ulikt utseende og opphav sammen skal leve og bo i frihet fra diskriminering og med respekt for alles universelle menneskerettigheter».

Saken har vært til politisk uttalelse i bystyret. Selve klagesaken blir formelt behandlet i klagenemnda.

Faglig sekretariats vurdering av saken

Spørsmålet er om BGO kan nekte en organisasjon som SIAN, og tilsvarende aktører, tillatelse til å avholde politiske markeringer på kommunal grunn.

Kommuneadvokaten i Oslo (KAO) har avgitt en uttalelse i anledning saken på bakgrunn av forespørsel fra bydelen. Betydelige deler av redegjørelsen for rettsgrunnlaget nedenfor er gjengivelse av KAOs vurderinger av spørsmålet.

KAO viser først til Grunnloven § 100, som den sentrale bestemmelse om ytringsfrihet i norsk rett. Grl. § 100 lyder:

«Ytringsfrihet bør finne sted.

Ingen kan holdes rettslig ansvarlig for å ha meddelt eller mottatt opplysninger, ideer og budskap med mindre det lar seg forsvare holdt opp imot ytringsfrihetens begrunnelse i sannhetssøken, demokrati og individets frie meningsdannelse. Det rettslige ansvar bør være foreskrevet i lov.

Frimodige ytringer om statsstyret og hvilken som helst annen gjenstand er tillatt for enhver. Det kan bare settes klart definerte grenser for denne rett der særlig tungtveiende hensyn gjør det forsvarlig holdt opp imot ytringsfrihetens begrunnelser.

Forhåndssensur og andre forebyggende forholdsregler kan ikke benyttes med mindre det er

nødvendig for å beskytte barn og unge mot skadelig påvirkning fra levende bilder. Brevsensur kan ikke settes i verk utenfor anstalter.

Enhver har rett til innsyn i statens og kommunenes dokumenter og til å følge forhandlingene i rettsmøter og folkevalgte organer. Det kan i lov fastsettes begrensninger i denne rett ut fra hensyn til personvern og av andre tungtveiende grunner.

Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale.»

KAO viser deretter til at Grl. § 100 suppleres av menneskerettighetskonvensjon artikkel 10 og 11, inkorporert som norsk lov gjennom menneskerettsloven av 1999. Disse bestemmelsene lyder slik i norsk oversettelse:

«Art 10. Ytringsfrihet

1. Enhver har rett til ytringsfrihet. Denne rett skal omfatte frihet til å ha meninger og til å motta og meddele opplysninger og ideer uten inngrep av offentlig myndighet og uten hensyn til grenser. Denne artikkel skal ikke hindre stater fra å kreve lisensiering av kringkasting, fjernsyn eller kinoforetak.

2. Fordi utøvelsen av disse friheter medfører plikter og ansvar, kan den bli undergitt slike formregler, vilkår, innskrenkninger eller straffer som er foreskrevet ved lov og som er nødvendige i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, territoriale integritet eller offentlige trygghet, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, for å verne andres omdømme eller rettigheter, for å forebygge at fortrolige opplysninger blir røpet, eller for å bevare domstolenes autoritet og upartiskhet.

Art 11. Forsamlings- og foreningsfrihet

1. Enhver har rett til fritt å delta i fredelige forsamlinger og til frihet til forening med andre, herunder rett til å danne og slutte seg til fagforeninger for å verne sine interesser.

2. Utøvelsen av disse rettigheter skal ikke bli undergitt andre innskrenkninger enn de som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet eller offentlige trygghet, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral eller for å beskytte andres rettigheter og friheter. Denne artikkel skal ikke hindre at lovlige innskrenkninger blir pålagt utøvelsen av disse rettigheter for medlemmene av de væpnede styrker, av politiet og av statsforvaltningen.»

Ytringsfriheten er ikke ubegrenset, men innskrenkes av blant annet straffeloven (strl.) Særlig aktuelt i nærværende sak er strl. § 185 (rasismeparagrafen) som hjemler straffbarhet av hatefulle ytringer. I Rt. 2012 s. 536 avsnitt 32 uttaler imidlertid Høyesterett at det skal være «rommelig margin for smakløse ytringer» før straffbarhet foreligger etter bestemmelsen. Ytringsfriheten er nettopp ment å gi et vern til meninger som kan være egnet til å frembringe uenighet, fremstå kontroversielle, provoserende eller støtende, såfremt de ikke er å anse som straffbare.

KAO viser til uttalelse fra Justisdepartementet i St. meld. Nr. 26 (2003-2004) pkt. 5.8.4 vedrørende adgangen til å gripe inn mot demonstrasjoner:

«Departementet er enig med Ytringsfrihetskommisjonen i at alle ordensmessige regler og all håndheving av disse må være nøytrale i forhold til demonstrasjonens formål og innhold.

Departementet gjør likevel den reservasjon at må være adgang til å gripe inn mot demonstrasjonen dersom det legges opp til ulovlige handlinger under demonstrasjonen, jf. neste avsnitt.

Etter departementets oppfatning kan ordlyden i politiloven § 11 tredje ledd i dag virke noe uklar. Siste del av bestemmelsen («det formål som tilsiktes fremmet eller måten dette skjer på, strider mot lov») kan leses slik at det er adgang til å nedlegge forbud mot en demonstrasjon i tre tilfeller: 1) Det som søkes oppnådd som en videre følge av demonstrasjonen er ulovlig. [...] 2) (Rene) handlinger som foretas under demonstrasjonen, vil være ulovlige. 3) Ytringer som faller under demonstrasjonen, vil være ulovlige. Det bør fortsatt være adgang til å gripe inn på forhånd i tilfelle nr. 2. »

KAO fremholder at det synes å følge av departementets uttalelse at selv ikke politiet har anledning til å gripe inn mot en planlagt demonstrasjon med den begrunnelse at det antagelig vil falle ytringer under arrangementet som vil være ulovlige. Offentlige myndigheter må derfor som hovedregel nøye seg med å sanksjonere eventuelle straffbare ytringer i etterkant. Politiet har likevel hjemmel til å forby markeringer og demonstrasjoner der det er grunn til å frykte at dette vil føre til alvorlig forstyrrelse av offentlig ro og orden.

KAO viser til at Ytringsfrihetskommisjonen har gitt følgende redegjørelse for sammenhengen mellom myndighetenes plikt til å legge til rette for åpen og opplyst samtale og retten til å bruke offentlig sted til markering, jf. NOU 1999:27 pkt. 7.4.2.3:

«Retten til å bruke offentlig sted (gater, parker, torg) til demonstrasjoner følger bl.a. av vårt forslag til Grunnloven § 100, sjette ledd om statens ansvar for en åpen og opplyst samtale. Det må derfor fortsatt være slik at for eksempel Oslo kommune ikke [kan] bruke sin eiendomsrett til Youngstorget til å forby demonstrasjoner med et meningsinnhold man misliker.»

Oppfatningen støttes også av Sivilombudsmannens uttalelser i SOM-2015-3219. Saken gjaldt et arrangement som SIAN ønsket å holde i Kristiansand folkebibliotek. Bibliotekene har en lovfestet plikt til å være en arena for offentlig samtale og debatt. Saken reiste spørsmål om kommunen i kraft av å være grunneier kunne nekte SIAN å avholde et arrangement i det kommunale biblioteket. Sivilombudsmannen uttalte følgende:

«I saken er det reist spørsmål om avslaget er en privatrettslig disposisjon eller en myndighetshandling som er underlagt forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak. Ombudsmannen finner ikke grunn til å gå nærmere inn på dette spørsmålet. Uavhengig av hvilket svar som gis, er biblioteket underlagt de lover og regler som gjelder for virksomheten. Dessuten stilles det uansett visse krav til saklighet, likebehandling, forsvarlig saksbehandling mv. – også når myndighetene foretar privatrettslige disposisjoner, jf. Rt-2009-1356 avsnitt 31.»

KAO anfører i sin vurdering at kommunen ikke kan nekte personer eller organisasjoner å bruke offentlige rom dersom kommunen tillater at andre organisasjoner bruker dette rommet til politiske eller andre typer markeringer. Det er ikke en tilstrekkelig begrunnelse at SIANs meninger strider mot kommunens verdigrunnlag eller uttalte holdninger.

Kommunen har etter faglig sekretariats vurdering ikke hjemmel til å ilegge visse grupperinger forhåndsrestriksjoner. Politiet har imidlertid i medhold av politiloven § 11 en viss adgang til å ilegge restriksjoner. Bestemmelsen redegjør for søknads- og meldeplikt til politiet for enkelte

typer arrangementer på offentlig sted. Etter en konkret vurdering har politiet anledning til å forby et arrangement dersom det er grunn til å frykte at arrangementet kan forårsake alvorlig forstyrrelse av den offentlige ro og orden. Politiet kan videre sette inn tiltak for å avhjelpe forstyrrelser, samt sette vilkår til avviklingen av arrangementet.

Oslo kommune tar verdimessig avstand fra SIANs meninger og det budskap de fremholder. Ved tillatelse til å ha stand på kommunens eiendom kan det ytes visse former for innflytelse på hvordan SIAN skal kunne bruke plassen. Det kan blant annet legges føringer for standens beliggenhet på torget, begrensninger i arrangementets varighet og enkelte retningslinjer for hvordan markeringen skal gjennomføres. Det er for øvrig viktig at arrangementet hensyntar øvrige brukere av Tøyen Torg, og beboerne i området rundt torget. Kommunen bør videre vurdere å fremlegge eventuell bekymring om ordensforstyrrelser under arrangementet for politiet, og initiere et godt samarbeid med dem i forkant. Det presiseres dessuten at dersom det under arrangementet oppstår ulovligheter, det være seg uttalelser i strid med strl. § 185 eller andre straffebud, har kommunen full anledning til å politianmelde dette.

I kraft av ytringsfriheten og forvaltningsrettslige prinsipper om likebehandling og saklighet, anser faglig sekretariat at kommunen ikke har hjemmel til generelt å nekte SIAN en plass i det offentlige rom. Vedtak som strider mot Grunnlov eller likebehandlings- og saklighetsprinsippet er å anse som ugyldige.

Faglig sekretariat har kommet til at BGO sitt vedtak av 19. august 2019 om tilbakekalling av standtillatelse til SIAN er ugyldig. Bydelens opprinnelige beslutning om å gi SIAN tillatelse til stand på Tøyen Torg 28. september kl. 12.30-15.30 står ved lag dersom vedtaket om trekking bortfaller.

Sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd, Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid anbefaler nemnda å fatte følgende vedtak:

Klagen tas til følge.

Spørsmålet er om BGO kan nekte en organisasjon som SIAN, og tilsvarende aktører, tillatelse til å avholde politiske markeringer på kommunal grunn.

KAO har avgitt en uttalelse i anledning saken på bakgrunn av forespørsel fra bydelen. Betydelige deler av redegjørelsen for rettsgrunnlaget nedenfor er gjengivelse av KAOs vurderinger av spørsmålet.

KAO viser først til Grunnloven § 100, som den sentrale bestemmelse om ytringsfrihet i norsk rett. Grl. § 100 lyder:

«Ytringsfrihet bør finne sted.

Ingen kan holdes rettslig ansvarlig for å ha meddelt eller mottatt opplysninger, ideer og budskap med mindre det lar seg forsvare holdt opp imot ytringsfrihetens begrunnelse i sannhetssøken, demokrati og individets frie meningsdannelse. Det rettslige ansvar bør være foreskrevet i lov.

Frimodige ytringer om statsstyret og hvilken som helst annen gjenstand er tillatt for enhver. Det kan bare settes klart definerte grenser for denne rett der særlig tungtveiende hensyn gjør det forsvarlig holdt opp imot ytringsfrihetens begrunnelser.

Forhåndssensur og andre forebyggende forholdsregler kan ikke benyttes med mindre det er nødvendig for å beskytte barn og unge mot skadelig påvirkning fra levende bilder. Brevsensur kan ikke settes i verk utenfor anstalter.

Enhver har rett til innsyn i statens og kommunenes dokumenter og til å følge forhandlingene i rettsmøter og folkevalgte organer. Det kan i lov fastsettes begrensninger i denne rett ut fra hensyn til personvern og av andre tungtveiende grunner.

Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale.»

KAO viser deretter til at Grl. § 100 suppleres av menneskerettighetskonvensjon artikkel 10 og 11, inkorporert som norsk lov gjennom menneskerettsloven av 1999. Disse bestemmelsene lyder slik i norsk oversettelse:

«Art 10. Ytringsfrihet

1. Enhver har rett til ytringsfrihet. Denne rett skal omfatte frihet til å ha meninger og til å motta og meddele opplysninger og ideer uten inngrep av offentlig myndighet og uten hensyn til grenser. Denne artikkel skal ikke hindre stater fra å kreve lisensiering av kringkasting, fjernsyn eller kinoforetak.

2. Fordi utøvelsen av disse friheter medfører plikter og ansvar, kan den bli undergitt slike formregler, vilkår, innskrenkninger eller straffer som er foreskrevet ved lov og som er nødvendige i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, territoriale integritet eller offentlige trygghet, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, for å verne andres omdømme eller rettigheter, for å forebygge at fortrolige opplysninger blir røpet, eller for å bevare domstolenes autoritet og upartiskhet.

Art 11. Forsamlings- og foreningsfrihet

1. Enhver har rett til fritt å delta i fredelige forsamlinger og til frihet til forening med andre, herunder rett til å danne og slutte seg til fagforeninger for å verne sine interesser.

2. Utøvelsen av disse rettigheter skal ikke bli undergitt andre innskrenkninger enn de som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet eller offentlige trygghet, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral eller for å beskytte andres rettigheter og friheter. Denne artikkel skal ikke hindre at lovlige innskrenkninger blir pålagt utøvelsen av disse rettigheter for medlemmene av de væpnede styrker, av politiet og av statsforvaltningen.»

Ytringsfriheten er ikke ubegrenset, men innskrenkes av blant annet straffeloven (strl.) Særlig aktuelt i nærværende sak er strl. § 185 (rasismeparagrafen) som hjemler straffbarhet av hatefulle ytringer. I Rt. 2012 s. 536 avsnitt 32 uttaler imidlertid Høyesterett at det skal være «rommelig margin for smakløse ytringer» før straffbarhet foreligger etter bestemmelsen.

Ytringsfriheten er nettopp ment å gi et vern til meninger som kan være egnet til å frembringe uenighet, fremstå kontroversielle, provoserende eller støtende, såfremt de ikke er å anse som straffbare.

KAO viser til uttalelse fra Justisdepartementet i St. meld. Nr. 26 (2003-2004) pkt. 5.8.4 vedrørende adgangen til å gripe inn mot demonstrasjoner:

«Departementet er enig med Ytringsfrihetskommisjonen i at alle ordensmessige regler og all håndheving av disse må være nøytrale i forhold til demonstrasjonens formål og innhold. Departementet gjør likevel den reservasjon at må være adgang til å gripe inn mot demonstrasjonen dersom det legges opp til ulovlige handlinger under demonstrasjonen, jf. neste avsnitt.

Etter departementets oppfatning kan ordlyden i politiloven § 11 tredje ledd i dag virke noe uklar. Siste del av bestemmelsen («det formål som tilsiktes fremmet eller måten dette skjer på, strider mot lov») kan leses slik at det er adgang til å nedlegge forbud mot en demonstrasjon i tre tilfeller: 1) Det som søkes oppnådd som en videre følge av demonstrasjonen er ulovlig. [...] 2) (Rene) handlinger som foretas under demonstrasjonen, vil være ulovlige. 3) Ytringer som faller under demonstrasjonen, vil være ulovlige. Det bør fortsatt være adgang til å gripe inn på forhånd i tilfelle nr. 2. »

KAO fremholder at det synes å følge av departementets uttalelse at selv ikke politiet har anledning til å gripe inn mot en planlagt demonstrasjon med den begrunnelse at det antagelig vil falle ytringer under arrangementet som vil være ulovlige. Offentlige myndigheter må derfor som hovedregel nøye seg med å sanksjonere eventuelle straffbare ytringer i etterkant. Politiet har likevel hjemmel til å forby markeringer og demonstrasjoner der det er grunn til å frykte at dette vil føre til alvorlig forstyrrelse av offentlig ro og orden.

KAO viser til at Ytringsfrihetskommisjonen har gitt følgende redegjørelse for sammenhengen mellom myndighetenes plikt til å legge til rette for åpen og opplyst samtale og retten til å bruke offentlig sted til markering, jf. NOU 1999:27 pkt. 7.4.2.3:

«Retten til å bruke offentlig sted (gater, parker, torg) til demonstrasjoner følger bl.a. av vårt forslag til Grunnloven § 100, sjette ledd om statens ansvar for en åpen og opplyst samtale. Det må derfor fortsatt være slik at for eksempel Oslo kommune ikke [kan] bruke sin eiendomsrett til Youngstorget til å forby demonstrasjoner med et meningsinnhold man misliker.»

Oppfatningen støttes også av Sivilombudsmannens uttalelser i SOM-2015-3219. Saken gjaldt et arrangement som SIAN ønsket å holde i Kristiansand folkebibliotek. Bibliotekene har en lovfestet plikt til å være en arena for offentlig samtale og debatt. Saken reiste spørsmål om kommunen i kraft av å være grunneier kunne nekte SIAN å avholde et arrangement i det kommunale biblioteket. Sivilombudsmannen uttalte følgende:

«I saken er det reist spørsmål om avslaget er en privatrettslig disposisjon eller en myndighetshandling som er underlagt forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak. Ombudsmannen finner ikke grunn til å gå nærmere inn på dette spørsmålet. Uavhengig av hvilket svar som gis, er biblioteket underlagt de lover og regler som gjelder for virksomheten. Dessuten stilles det uansett visse krav til saklighet, likebehandling, forsvarlig saksbehandling

mv. – også når myndighetene foretar privatrettslige disposisjoner, jf. Rt-2009-1356 avsnitt 31.»

KAO anfører i sin vurdering at kommunen ikke kan nekte personer eller organisasjoner å bruke offentlige rom dersom kommunen tillater at *andre* organisasjoner bruker dette rommet til politiske eller andre typer markeringer. Det er ikke en tilstrekkelig begrunnelse at SIANs meninger strider mot kommunens verdigrunnlag eller uttalte holdninger.

Kommunen har etter klagenemndas vurdering ikke hjemmel til å ilegge visse grupperinger forhåndsrestriksjoner. Politiet har imidlertid i medhold av politiloven § 11 en viss adgang til å ilegge restriksjoner. Bestemmelsen redegjør for søknads- og meldeplikt til politiet for enkelte typer arrangementer på offentlig sted. Etter en konkret vurdering har politiet anledning til å forby et arrangement dersom det er grunn til å frykte at arrangementet kan forårsake alvorlig forstyrrelse av den offentlige ro og orden. Politiet kan videre sette inn tiltak for å avhjelpe forstyrrelser, samt sette vilkår til avviklingen av arrangementet.

Oslo kommune tar verdimessig avstand fra SIANs meninger og det budskap de fremholder. Ved tillatelse til å ha stand på kommunens eiendom kan det ytes visse former for innflytelse på hvordan SIAN skal kunne bruke plassen. Det kan blant annet legges føringer for standens beliggenhet på torget, begrensninger i arrangementets varighet og enkelte retningslinjer for hvordan markeringen skal gjennomføres. Det er for øvrig viktig at arrangementet hensyntar øvrige brukere av Tøyen Torg, og beboerne i området rundt torget. Kommunen bør videre vurdere å fremlegge eventuell bekymring om ordensforstyrrelser under arrangementet for politiet, og initiere et godt samarbeid med dem i forkant. Det presiseres dessuten at dersom det under arrangementet oppstår ulovligheter, det være seg uttalelser i strid med strl. § 185 eller andre straffebud, har kommunen full anledning til å politianmelde dette.

I kraft av ytringsfriheten og forvaltningsrettslige prinsipper om likebehandling og saklighet, anser nemnda at kommunen ikke har hjemmel til generelt å nekte SIAN en plass i det offentlige rom. Vedtak som strider mot Grunnlov eller likebehandlings- og saklighetsprinsippet er å anse som ugyldige.

Nemnda har kommet til at Bydel Gamle Oslos vedtak av 19. august 2019 om tilbakekallelse av standtillatelse til SIAN er ugyldig.